

Cultuurplan Amadeus Lyceum

Reinier Gruijters, december 2009

INHOUDSOPGAVE

| | |
|---|-----------|
| • Hoofdstuk 1 | 5 |
| <i>Visie op kunst en cultuur Amadeus Lyceum</i> | |
| • Hoofdstuk 2 | 7 |
| <i>Kunst en cultuur binnen de school</i> | |
| • Hoofdstuk 3 | 10 |
| <i>Het Amadeus Lyceum en zijn partners</i> | |
| • Hoofdstuk 4 | 12 |
| <i>Doorlopende leerlijn</i> | |
| • Hoofdstuk 5 | 13 |
| <i>De school en de wijk</i> | |
| • Hoofdstuk 6 | 15 |
| <i>Ambities op de korte en lange termijn</i> | |
| • Tot slot | 17 |
| Bijlagen | |
| 1. Meervoudige intelligentie | 19 |
| 2. Overzicht CGO-modulen 2009-2010 | 20 |
| 3. Planning en ambities | 21 |

HOOFDSTUK 1

De visie op kunst en cultuur van het Amadeus Lyceum

Inleiding

Het Amadeus Lyceum is een school voor eigentijds onderwijs voor VMBO-tl, HAVO en VWO in Leidsche Rijn. De school is van start gegaan in augustus 2004 en richt zich op een sterk kunst- en cultuurprofiel. Vanuit de vier kernwaarden (persoonlijke ontwikkeling, dialoog en respect, zelfsturing en creativiteit) vormen cultuureducatie en –participatie sleutelbegrippen in het onderwijs van het Amadeus.

Op onze school zijn wij ons bewust van onze verbondenheid met de ander. Onze samenleving is een cultuurgemeenschap, waar kunst een grote rol speelt in de onderlinge overdracht. Daarom vormen kunst en cultuur op het Amadeus Lyceum het voertuig voor het leren.

- In het normale curriculum bieden we onze leerlingen onderwijs in dans, drama, beeldende vormgeving, audiovisuele vormgeving en muziek.
- Daarnaast wordt er onderwijs gegeven in vakoverstijgende modules (Cultuur Gebaseerd Onderwijs) waarin leerlingen de verhalende krachten van ons erfgoed, de waarden van christelijke religie en uitingen van kunst als boodschapper van de moderne samenleving ontdekken. De samenwerking met externe partners zoals Kunstencentra is hierbij een voorwaarde.
- Tenslotte bieden wij theater- en muziekgezelschappen, individuele kunstenaars en studenten van kunstvakopleidingen de gelegenheid kennis te maken en samen te werken met onze leerlingen. Op deze manier halen we de buitenwereld naar binnen, en laten we zien dat de school een essentieel onderdeel is van de wereld waarin we leven.

Op deze manier maakt elke leerling kennis met kunst en cultuur, en bieden we de extra gemotiveerde leerling de mogelijkheid zijn of haar talent te verdiepen en te ontwikkelen.

Kunst en cultuur als voertuig voor het leren, leren als levenskunst

Cultuur is in de huidige samenleving meer een proces dan een object. Cultuur is de basis van menselijk handelen, een cognitieve activiteit waarin vier stappen te onderscheiden zijn: de waarneming, de verbeelding, het conceptualiseren en het analyseren. Dit proces maakt het mogelijk om met verandering om te gaan. Leren gaat over omgaan met nieuwe vaardigheden en nieuwe kennis, leren gaat over veranderen. Kunst en cultuur bieden een manier om naar de wereld te kijken en de veranderingen te begrijpen. (Barend van Heusden, Cultuur in de Spiegel)

Meerwaarde cultuurprofiel

Door de verankering van kunst en cultuur in de programmering sluit het Amadeus Lyceum aan bij de verschillende leerstijlen van de leerlingen (denk aan de leerstijlen van Kolb). Bovendien worden de meervoudige intelligenties van Gardner aangesproken.

Het concept van de meervoudige intelligentie is heel bruikbaar voor een cultuurschool waar de stimuli centraal staan. Stimuli als theater- en dansvoorstellingen, erfgoed, tentoonstellingen en concerten vormen het uitgangspunt voor het onderwijs. Hierdoor worden meerdere verschillende

intelligenties aangesproken. Wanneer ook bij het onderzoek naar en de verwerking van de thema's ruimte bestaat voor het inzetten van die verschillende kwaliteiten, zal een optimaal beroep worden gedaan op de betrokkenheid van leerlingen.

Uit: Cultuur Centraal, publicatie van het SLO, maart 2004

Het cultuurprofiel geeft een duidelijke richting aan de praktische invulling van de vier kernwaarden van het Amadeus Lyceum.

Vereniging Cultuurprofielscholen

Scholen moeten ruimte nemen en krijgen om zich te profileren en leerlingen moeten kunnen uitblinken in waar ze goed in zijn. Deze basisgedachte voor cultuurprofielscholen staat verwoord in de publicatie 'Onderwijs met ambitie' (OCW, juli 2008). Bij een cultuurprofielschool gaat het niet alleen om toptalenten, juist ook leerlingen met een buitengewone interesse voor kunst en cultuur kunnen er terecht.

www.cultuurprofielscholen.nl

Het Amadeus Lyceum is als lid van de Vereniging Cultuurprofielscholen een gecertificeerde cultuurprofielschool. De vereniging onderhoudt een landelijk netwerk waarbinnen onderlinge ondersteuning bij ontwikkelingsvraagstukken, informatie-uitwisseling en deskundigheidsbevordering een belangrijke rol spelen.

Eigentijds onderwijs in een eigentijdse omgeving

Het werken in domeinen en in teams geeft de leerling de ruimte om zijn eigen leerstijl te ontwikkelen en zijn eigen leerdoelen te stellen, zoals verwoord in de kernwaarde zelfsturing. Het gebouw geeft vorm aan het Amadeusconcept: door de architectuur en de inrichting van de school wordt de leerling uitgedaagd zijn eigen bijdrage te leveren aan het Amadeusgevoel. De nabijheid van partners als de bibliotheek, de kunstuitleen, Abrona, Zuwe en het Utrechts Centrum voor de Kunsten maken de leerling onderdeel van een leefgemeenschap, meer dan van een school.

" Ik spreek graag over cultuurklooster. Het klooster was in het verleden ook dikwijls reden voor de ontwikkeling van een stad, was centrum van cultuur, wetenschap en economie, werd gebouwd met materialen uit de omgeving, kende een eenheid van gebouwen en buitenruimtes, die op zichzelf ook een eigen functie hadden. Ook de gemeente en de vele gebruikers konden zich bij dit project goed in dit beeld vinden."

Architect Vera Yanovshtchinsky

HOOFDSTUK 2

Kunst en cultuur binnen de school

Cultuurcoördinator; verbinden en verdiepen

De cultuurcoördinator is de eerstverantwoordelijke voor de contacten met de samenwerkingspartners en culturele instellingen die een bijdrage (kunnen) leveren aan het onderwijs op het Amadeus Lyceum. In overleg met de onderwijsarchitecten worden partners aan leergebieden en/of teams gekoppeld. De cultuurcoördinator heeft een helikopterview en weet welke activiteiten er op welk moment spelen. Zo kan hij het aanbod laten aansluiten op wat al gebeurt in de school. De cultuurcoördinator bezoekt congressen, conferenties en discussiebijeenkomsten in het kader van visieontwikkeling en deskundigheidsbevordering. Daarbij onderhoudt hij het netwerk van de school. Als gesprekspartner van de rector wordt het cultuurplan regelmatig besproken.

Leergebied Kunst en Cultuur

In de eerste twee leerjaren van de afdeling VMBO-TL en de basisvorming van de HAVO-VWO afdeling is er een breed aanbod van de kunstvakken: dans, drama, muziek, beeldend en audiovisueel. Deze maken een substantieel deel uit van de totale lestijd.

Per groep is er ongeveer vier en een half klokuur voor het vakgebied Kunst en Cultuur ingeruimd. De deelsecties drama/dans, muziek en beeldend/audiovisueel werken in de basisvorming rond thema's die op elkaar zijn afgestemd, zodat de samenhang voor de leerling duidelijk is.

In de (voor)examenklassen kunnen leerlingen de keuze maken uit drama, muziek en beeldend. Door het bijzondere culturele klimaat op het Amadeus kiezen veel leerlingen één of meerdere kunstvakken in hun profiel.

Het leergebied Kunst en Cultuur formuleert in 2010 zijn ambitie wat betreft het bereik van de kunstvakken voor de leerlingen.

De vragen die daarbij centraal staan zijn:

- Willen wij dat zoveel mogelijk leerlingen een kunstvakopleiding kiezen?
- Hoe kunnen we studenten van de kunstvakopleidingen inzetten bij onze doelstellingen?
- Wat willen wij dat de leerlingen beleefd hebben voordat zij het vak CKV krijgen?

Op die manier kan de samenwerking met bijvoorbeeld de Hogeschool voor de Kunsten een kader krijgen.

Mediawijsheid

Mediawijsheid duidt op het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke en fundamenteel gemedialiseerde wereld.

Uit: Advies Mediawijsheid van de Raad van Cultuur, 2005

Het Amadeus Lyceum is een school bij uitstek waar leerlingen terloops al veel bezig zijn met nieuwe media. Om hier richting aan te geven streven we in schooljaar 2010-2011 naar de ontwikkeling van een visie op mediawijsheid en –educatie. Deze wordt opgenomen in het Cultuurplan.

In schooljaar 2009-2010 maken we een begin met media-educatie in samenwerking met partners als de Kunstuitleen, het UCK en Ucee Station.

Expeditie Durven Delen Doen

De ontwikkeling van Cultuur Gebaseerd Onderwijs is een belangrijke onderwijsinnovatie. Deze wordt in het kader van de expeditie “Durven, Delen, Doen” door de VO-raad mogelijk gemaakt. In schooljaar 2009-2010 worden de opbrengsten van verschillende modules onderzocht met behulp van wordwebs, learner reports en interviews met leerlingen en experts. De uitkomst van het onderzoek is een belangrijk gegeven voor de evaluatie van alle CGO-modules in 2010-2011.

Cultuur Gebaseerd Onderwijs

Met CGO wordt bedoeld: levensecht onderwijs dat gebaseerd is op het leren vanuit cultureel erfgoed en de verschillende kunst disciplines (architectuur, beeldende kunst, film, muziek, literatuur, theater en dans). Waar mogelijk brengen leerlingen onderwijstijd door in de wijk, de stad of de regio en bij instellingen op het gebied van cultuur, kunst, media en erfgoed.

CGO draagt bij aan meer verdieping en samenhang in het onderwijsprogramma van de brugklas tot en met het examenjaar. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat dit didactisch concept leidt tot meer motivatie en tot maximale ontwikkeling van de eigen leerstijl van de leerling. De samenwerking met verschillende partners, musea, bibliotheek, kunstuitleen en UCK, is voor de vormgeving van dit onderwijs belangrijk. Daarbij is het van belang dat CGO niet bovenop het reguliere onderwijs plaatsvindt, maar bovenal een ander vehikel gaat vormen voor dezelfde inhoud. Verder laten we als school binnen de CGO-modules vakoverstijgende vaardigheden zoals bijvoorbeeld 'presenteren' aan bod komen.

CGO-modules zijn steeds in ontwikkeling en elk jaar worden uitgevoerde modules geëvalueerd en eventueel op onderdelen aangepast.

Verantwoordelijken voor de CGO-modules

In principe zijn de teams zelf verantwoordelijk voor de invulling en uitvoering van de CGO-modules. Per module zijn er twee experts die samen met de onderwijsarchitect eindverantwoordelijk zijn. Zij ontwikkelen en evalueren het materiaal en sturen teamleden aan bij het voorbereiden en uitvoeren van de module. De onderwijsarchitect is verantwoordelijk voor het afstemmen van de leerdoelen binnen het team en voor een evenredige deelname van de leergebieden aan de modules.

In de jaarplanning van 2009-2010 is tijd gereserveerd voor CGO-overleg. Op die momenten kunnen de samenwerkingspartners uitgenodigd worden voor overleg.

De kunstvakken en Cultuur Gebaseerd Onderwijs

CGO-modules zijn vakoverstijgend en bieden de leerlingen de gelegenheid hun eigen leerroute te volgen. De beeldende vakken leveren (bijna) altijd een bijdrage aan de modules. Aandachtspunt is dat de experts van de beeldende vakken door de onderwijsarchitecten betrokken dienen te worden bij de ontwikkeling van de modules om te voorkomen dat er voorbijgegaan wordt aan de specifieke leerdoelen van de kunstvakken. Dit overleg kan plaatsvinden tijdens de reeds gerealiseerde overlegmomenten. Per CGO-module wordt de rol van de beeldende vakken geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Kunstdossier geïntegreerd in het portfolio.

Een Amadeusleerling werkt met een portfolio. Het portfolio is een middel om te reflecteren op het leerproces en het dient als etalage van gemaakt werk. Het Amadeus Lyceum streeft naar integratie van het kunstdossier, een term die afkomstig is van CKV, in het portfolio. Activiteiten die ontplooid worden door de kunstvakken dienen vastgelegd te worden door middel van een verslag. Dit verslag wordt opgenomen in de etalage van gemaakt werk. Experts leveren mogelijkheden en ideeën voor verslaglegging aan, mentoren en teamcoaches ondersteunen de leerling in het bijhouden van het portfolio.

Schoolkrant

Met ingang van schooljaar 2009-2010 wordt er een schoolkrant opgezet. Onder begeleiding van een professionele grafisch vormgever/redacteur werken leerlingen aan een schoolkrant, die zowel een papieren als een digitale versie zal kennen. Onder verantwoordelijkheid van de communicatoren zullen dit schooljaar drie schoolkranten verschijnen. Aan het eind van het jaar wordt gekeken welke frequentie van verschijnen wenselijk en haalbaar is.

De cultuurkaart

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen stelt jaarlijks 15 euro per leerling beschikbaar voor Kunst en Cultuur. Het Amadeus Lyceum beheert het budget en draagt er zorg voor dat het bestede geld ten goede komt aan alle leerlingen. Om dit principe te borgen zijn de voorzitters van de teams verantwoordelijk voor het budget van de leerlingen in de betreffende afdeling. Het budget van de cultuurkaart is extra en komt niet in plaats van ander budget. Elk schooljaar wordt geëvalueerd of het geld goed besteed is, dat wil zeggen: verdeeld over verschillende disciplines en of het ten goede is gekomen aan alle leerlingen. De voorzitters en budgetbeheerders van elk team kunnen de uitgaven van de cultuurkaart verantwoorden.

HOOFDSTUK 3

Het Amadeus Lyceum en zijn partners

De kunstvakken hebben in het PTA vastgelegd dat leerlingen culturele activiteiten ondernemen. De leerlingen worden wegwijs gemaakt in het culturele landschap van de stad en de omgeving en daarbij hoort dat zij een keuze kunnen maken uit het reguliere aanbod van instellingen, theatergezelschappen en musea.

Als Cultuurprofielschool heeft het Amadeus Lyceum de blik nadrukkelijk naar buiten gericht en geeft samenwerkingspartners een volwaardige organisatorische en inhoudelijke rol in het onderwijs, zowel binnen als buiten het curriculum. Dit kan in de vorm van eenmalige projecten, jaarlijks terugkerende activiteiten en langlopende trajecten.

Muziekcentrum Vredenburg

In 2009-2010 zijn we gestart met het project Gadget. Alle eindexamenleerlingen werken samen met professionele musici en maken een eigen compositie. Deze compositie zal het voorprogramma zijn van een concert in Vredenburg van het Muziek Centrum van de Omroep, een symfonieorkest. Onze eerste en tweede klas-leerlingen maken kennis met het project door optredens die de eindexamenleerlingen geven in de theaterzaal van de school. *Gadget* vormt de start van een uitgewerkt meerjarenplan.

Leerlingen van het Amadeus Lyceum zijn uitgenodigd om in een jongerenpanel een bijdrage te leveren aan de programmering van het Muziekcentrum

Kunstuitleen

De Kunstuitleen is als partner reeds betrokken bij zes CGO-modulen en twee CKV-projecten. Bijzondere aandacht is er voor het gebruik van nieuwe media (mediawijsheid) en moderne beeldende kunst. De kunstuitleen verzorgt gastlessen op het gebied van kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing in meerdere leerjaren en stelt haar deuren open voor de leerlingen en medewerkers van het Amadeus Lyceum.

DOX

Theatergroep DOX maakt voorstellingen voor, door en met jongeren over thema's die dicht op de huid zitten van spelers en publiek. Op het gebied van dans is de *DOXstijl* een aanvulling op de lessen drama/dans. In de derde klassen zijn we in 2009-2010 een samenwerking gestart onder de noemer DOXsCOOL. Een traject dat ontwikkeld is door DOX en nu in samenspraak met de cultuurcoördinator en de dramadocent toegesneden wordt op het Amadeus Lyceum.

Utrechts Centrum voor de Kunsten

Binnen de afdeling Onderwijs van het UCK is het Team Voortgezet Onderwijs gespecialiseerd in het organiseren van activiteiten voor jongeren in het voortgezet onderwijs en voor welzijnsinstellingen in de stad Utrecht. Het Team V.O. bestaat uit een groep van vakdocenten in verschillende disciplines, die wordt aangestuurd door coördinatoren. De vakdocenten zijn veelal ook uitvoerend kunstenaar.

De coördinatoren zijn elk gespecialiseerd in één of meer kunstdisciplines. V.O.-scholen die regelmatig activiteiten van het UCK afnemen hebben een coördinator van het Team V.O. als vast contactpersoon. De contactpersoon vertaalt de wensen en mogelijkheden van het Amadeus in samenwerking met het docententeam naar een passend aanbod.

Het Amadeus Lyceum heeft een samenwerkingsconvenant met het UCK. Het UCK treedt vaak op als tussenpersoon voor de school en culturele instellingen en is als zodanig betrokken bij veel CGO-modulen.

Ucee Station

Ucee Station is een digitaal jongerenplatform, actief in verschillende steden. UCee Station biedt jongeren de mogelijkheid om hun stem te laten horen, letterlijk en figuurlijk. Het geeft jongeren de kans om onderwerpen die hen aanspreken te delen met leeftijdsgenoten en er samen over te praten en na te denken. UCee Station heeft een educatieve functie. Deze is gericht op competentie- en talentontwikkeling. Jongeren leren wat radio en video maken is en wat hier allemaal bij komt kijken, ze leren samen te werken en volgens een plan tot resultaat te komen. Jongeren doen ervaringen op die ze bij het vinden van een weg in de maatschappij kunnen gebruiken.

HOOFDSTUK 4

Doorlopende leerlijn

Doorlopende leerlijn binnen de school

Bij het uitspreken van de ambities van het leergebied Kunst en Cultuur hoort een profiel van de eindexamenleerling. Wat mogen we verwachten van die leerling? Dat is de aanzet tot het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn. We formuleren de vaardigheden die we elk jaar verwachten van de leerlingen in de kunstvakken en passen zo nodig het curriculum aan. In schooljaar 2009-2010 beginnen we met een profilering van onze eindexamenleerling, om de kustvakopleidingen een gerichte bijdrage te kunnen vragen.

In de jaren erna formuleren we de vaardigheden en competenties voor andere leerjaren. In 2011-2012 is het programma op onderdelen aangepast.

Voortgezet onderwijs naar MBO, HBO en universiteit

Omdat de leerlingen zich in de basisvorming breed kunnen oriënteren en ontwikkelen op creatief gebied, kiezen veel leerlingen één of meerdere van de kunstvakken als examenvak. Het leergebied Kunst en Cultuur gaat dit schooljaar zijn ambities formuleren ten aanzien van deze leerlingen. Om een doorlopende leerlijn te realiseren met kunstvakopleidingen op MBO en HBO-niveau kunnen studenten van deze opleidingen gericht ingezet worden voor onze leerlingen. Dit kan in de vorm van reguliere stageplaatsen, maar ook door de inzet van studenten bij bijvoorbeeld leerlingvoorstellingen.

ROC Midden Nederland

Met het ROC Midden Nederland, afdeling Sound & Vision zijn de eerste afspraken gemaakt over samenwerking tussen studenten en het Amadeus Lyceum. Vierdejaars studenten voeren Ondernemend Leren-opdrachten uit en het Amadeus treedt op als opdrachtgever voor bijvoorbeeld een voorstelling. Streven is dit schooljaar minstens één maal als opdrachtgever een taak uit te besteden aan studenten van het ROC-MN.

Afhankelijk van de ervaringen kijken we naar verdere samenwerking.

Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

De docentenopleidingen van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht biedt een interdisciplinaire stage aan voor zijn studenten. Studenten van de lerarenopleiding Drama, Beeldend en Muziek krijgen de opdracht om een productie te maken voor de school. In 2010 zal de productie tijdens de open dagen opgevoerd worden.

Andere mogelijkheden voor samenwerking en uitwisseling die onderzocht worden zijn:

- de inzet van studenten bij de eindpresentatie van leerlingen Drama.
- De uitwisseling van leerlingen in het kader van LOB

Het streven is om hier ervaring mee op te doen in 2010-2011.

HOOFDSTUK 5

De school en de wijk

De Brede School

Op een Brede VO-school staan de leerling centraal. De school zet in op maatschappelijke betrokkenheid, samenwerking en talentontwikkeling. Scholen breiden hun onderwijsaanbod en -uren uit met cultuur, sport, techniek, multimedia, educatie (huiswerkklas of schakelklas) en zorg.

Onderwijs is participant, maar ook zorgaanbieder, welzijnsorganisatie, sportclub of culturele instelling zijn onderdeel van de brede school.

Uit: Definitie Brede School van het Landelijk Steunpunt Brede Scholen

Het Amadeus Lyceum heeft vanaf het eerste begin als ambitie gehad een school te willen zijn die staat in de samenleving en dus in de wijk. Deze ambitie werd mede ondersteund doordat er in het masterplan een duidelijke keuze gemaakt was voor het samenbrengen van diverse instellingen op de cultuurcampus. De ontwikkeling naar een Brede School is dan een logische stap.

Maatschappelijke Stage

Vanaf schooljaar 2011-2012 is de maatschappelijke stage verplicht voor alle middelbare scholieren. De maatschappelijke stage houdt in dat jongeren vrijwilligerswerk doen tijdens hun middelbare schoolperiode. Dat is goed voor anderen en voor hun persoonlijke ontwikkeling.

Vwo-leerlingen die in het schooljaar 2011-2012 starten in het voortgezet onderwijs, moeten een maatschappelijke stage doen van 72 uur. Voor havisten is de norm 60 uur en voor leerlingen uit het vmbo of praktijkonderwijs 48. Het Amadeus Lyceum heeft al ervaring opgedaan met de partners van de Cultuurcampus, zoals Zuwe en Abrona. Als cultuurschool zoekt het Amadeus Lyceum naar mogelijkheden voor een kunstzinnig, culturele invulling van de maatschappelijke stage.

De Zingende Toren

De Zingende Toren is de blikvanger van Vleuterweide. Het is een glazen carillon van dertig meter hoog. Op het carillon worden concerten gegeven voor de buurtbewoners.

Op 23 april 2009 hebben zo'n 500 leerlingen van het Amadeus meegedaan met het openingsconcert van Merlijn van Twaalfhoven. Zo wil het Amadeus Lyceum elk schooljaar met leerlingen participeren in een concert voor de wijk. Bij voorkeur zal een concert onderdeel zijn van het reguliere programma van een van de leerjaren.

Plankenkoorts

Plankenkoorts is een jaarlijkse talentenjacht in Utrecht. In de theaterzaal zijn vanaf 2009 de voorrondes voor Leidsche Rijn. Leerlingen van het Amadeus nemen enthousiast deel aan de audities en veel rappers en dansers stromen door naar de finale van de stad. Plankenkoorts geeft elk jaar een korte presentatie in de school tijdens de pauze. Leerlingen die actief zijn bij Plankenkoorts worden gevraagd een bijdrage te leveren aan vieringen op school, zoals het Winterfeest.

Podiumwerkplaats Vleuterweide

De theaterzaal van de Cultuurcampus wordt beheerd door de Stichting Podiumwerkplaats Vleuterweide. Het Amadeus Lyceum is samen met het UCK de hoofdgebruiker. De stichting ontwikkelt plannen voor een artistieke programmering op de avonden en in het weekend. De theaterzaal heeft een capaciteit van 240 plaatsen en kan een belangrijke rol spelen in het culturele aanbod in de wijk Leidsche Rijn.

De Leidsche Rijn Connectie/ Cultuur19

De cultureel intendanten van Leidsche Rijn hebben de opdracht gekregen een visie te ontwikkelen op de aanwezige en reeds bestaande culturele voorzieningen in wijk 9 en 10 van Leidsche Rijn. Van meet af aan hebben zij het Amadeus Lyceum als klankbord en gesprekspartner betrokken bij de visieontwikkeling. De bijdrage van het Amadeus Lyceum is opgenomen in de eindrapportage cultureel intendantschap Leidsche Rijn.

Het Amadeus Lyceum was eerder al gesprekspartner van Cultuur19, een organisatie die activiteiten organiseert voor Vleuten-De Meern (wijk 10) en het nieuwe Leidsche Rijn (wijk 9) en een voorloper was in de ontwikkeling van een visie op kunst en cultuur in het nieuwe stadsdeel.

Artist in Residence

Patrick van Vught is in 2009 aan het Amadeus Lyceum verbonden geweest als artist in residence. Aan zijn project Dystopia werkten enkele tientallen leerlingen mee. Van afvalmateriaal en gips is een stad gemaakt met een oppervlakte van 70 vierkante meter.

De Kunstuitleen en het Amadeus Lyceum werken naar aanleiding van het succes van dit project aan een nieuw project waarbij een keramisch kunstenaar uitgenodigd wordt om met de leerlingen aan de slag te gaan. In het schooljaar 2010-2011 zal dat resulteren in een expositie die te bezichtigen is voor het publiek.

HOOFDSTUK 6

Ambities op de korte en langere termijn

Kunst en Cultuur binnen de school

Leergebied Kunst en Cultuur

De deelsectie Muziek heeft het voornemen uitgesproken om vanaf het schooljaar 2009-2010 voor elke jaarlaag een activiteit te organiseren. Bij voorkeur met samenwerkingspartners en ingebed in het curriculum. Ook wordt aansluiting gezocht bij bestaande CGO-modulen. Leerjaar 1 en 2 zijn dit schooljaar naar Muziekcentrum Vredenburg geweest voor het World Wide Music-festival.

De deelsectie Beeldende Vormgeving streeft ernaar met elk leerjaar naar een museum voor beeldende kunst te gaan. Kunst Beeldend en CKV trekken samen op in de tweede fase wat betreft de selectie van de expositie. Streven is elk jaar met de leerlingen van Kunst Beeldend naar één van de bekende musea voor moderne kunst te gaan. Dit zal als handelingsdeel in het PTA opgenomen worden. Dit schooljaar staan de Kunsthal en Boijmans van Beuningen in Rotterdam op het programma. Ook hier wordt gezocht naar integratie met andere leergebieden en CGO-modulen.

Kunstdossier en portfolio

In schooljaar 2010-2011 zal in overleg met de onderwijsarchitecten bekeken worden of in leerjaar 1 en leerjaar 2 de verslagen van diverse culturele activiteiten in het portfolio te vinden zijn. In de jaren daarop volgen eventueel ook de hogere leerjaren.

Cultuurkaart

Op 3 september 2009 was nog maar 30 procent van het budget voor 2008-2009 uitgegeven. Streven voor 2009-2010 is dan ook om het budget volledig te besteden. Door in ieder team budgethouders toe te wijzen, is het budget zichtbaar voor elk team en zal er gebruik van worden gemaakt. Eind 2010 zal dit geëvalueerd worden.

Het Amadeus Lyceum en zijn partners

Creatieve Partnerschappen

In het kader van de subsidieregeling Programma Cultuurparticipatie van de gemeente Utrecht hebben de Kunstuitleen, Vredenburg en Dox in samenwerking met het Amadeus Lyceum een subsidie Creatieve Partnerschappen aangevraagd.

In de aanvragen zijn de ambities geformuleerd voor de uitbouw van bestaande partnerschappen. Eind 2009 zal bekend worden welke aanvragen gehonoreerd worden. Los van de uitkomst van de aanvragen hebben de instellingen en de school de wens uitgesproken om met elkaar verder te gaan. De aangevraagde partnerschappen hebben niet toevallig op drie verschillende kunstdisciplines betrekking. Op deze manier zal elke leerling bereikt worden. De samenwerking met professionals uit de kunsten zal leerlingen stimuleren om zijn eigen talent te ontwikkelen. Zo komt op een natuurlijke manier talentontwikkeling van de grond.

Walter Maas Huis

In 2009 zijn de eerste contacten gelegd met het Walter Maas Huis. Het Walter Maas Huis is van oudsher een componistenhuis en heeft een lange traditie als ontmoetingsplek voor kunstenaars die met elkaar de laatste ontwikkelingen in de kunst bespreken en in trajecten en laboratoria werken aan het versterken, verbreden en aanscherpen van hun professionele praktijk. Met het Amadeus Lyceum wordt onderzocht wat de rol van het Walter Maas Huis kan zijn in ons onderwijsconcept.

Doorlopende leerlijn

Binnen de school

Het leergebied Kunst en Cultuur zal in 2010 een profiel van de (kunst)examenleerling schetsen, met het oog op nadere samenwerking met vervolgopleidingen. In de daarop volgende jaren wordt gekeken naar het instapniveau in het voorexamenjaar, en zo verder.

ROC Midden Nederland en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Door het aanbieden van stageplaatsen komen de leerlingen van het Amadeus in contact met studenten van het ROC en de HKU.

Leergebied Kunst en Cultuur gaat onderzoeken waar en hoe studenten naast hun reguliere stage ingezet kunnen worden bij bijvoorbeeld dramaproducties. In het kader van Loopbaan Oriëntatie Begeleiding kan een uitwisseling met leerlingen en studenten opgezet worden.

De interdisciplinaire stage van de HKU kan een volwaardige rol spelen bij CGO-modulen.

De school en de wijk

Podiumwerkplaats Vleuterweide

Naast de ontwikkeling van een zelfstandige culturele programmering van het theater is Podiumwerkplaats Vleuterweide in overleg met het Amadeus Lyceum en het UCK met als doel voorstellingen die door het Amadeus en zijn partners gemaakt worden, een plaats te geven in een bredere context dan die van de school alleen.

In 2010 zou een productie van DOX met Amadeusleerlingen kunnen participeren in het Leidsche Rijn Danst-festival.

TOT SLOT

Het Cultuurplan is geen statische notitie. Het zal elk jaar bijgesteld en geëvalueerd moeten worden. Elk team wordt uitgenodigd zijn bijdrage te leveren en zijn voornemens te formuleren. Op die manier wordt het cultuurplan een levend document met meerdere eigenaars.

De eerste versie van het Cultuurplan laat veel zien van wat al gerealiseerd is: het cultuurprofiel is zichtbaar voor de leerlingen, de ouders en de buurt. Door wat wij doen te delen met de omgeving, tonen we onze verbondenheid met die omgeving.

De prioriteit ligt bij het consolideren en waar mogelijk versterken van de samenwerkingsverbanden die we zijn aangegaan bij met name de CGO-modulen. Daarna komt de ontwikkeling van de doorlopende leerlijn en de inzet van studenten van vervolgopleidingen bij met name de vakken van het Leergebied Kunst en Cultuur. Wat steeds in het oog gehouden dient te worden: hoe delen we onze successen met elkaar, de leerlingen, de ouders en de buurt?

Aandachtspunt is ook dat steeds gekeken dient te worden hoe nieuwe initiatieven aan kunnen sluiten bij bestaande situaties.

Reinier Gruijters, december 2009.

BIILAGEN

BIJLAGE 1

Wat is meervoudige intelligentie?

Het concept van de meervoudige intelligentie (MI) is gebaseerd op het principe dat een mens op verschillende manieren intelligent kan zijn. Door Howard Gardner zijn daarbij acht verschillende intelligenties onderscheiden.

Bij ieder mens zijn één of meerdere van deze intelligenties sterker ontwikkeld dan de andere. Ieder mens, iedere leerling is daarmee op zijn eigen manier intelligent, heeft eigen kwaliteiten. Bij iedereen zijn de intelligenties op een verschillende manier gecombineerd, iedereen heeft als het ware zijn eigen pakket aan dominante en minder ontwikkelde intelligenties.

Intelligent zijn betekent hier: je aangetrokken voelen tot een bepaalde stimulus en vaardig zijn in het omgaan hiermee.

Vaak is zo'n intelligentie een ingang tot de leerstof. Door informatie aan te bieden op een manier die past bij de intelligentie, zal de leerling makkelijker leren. Een intelligentie is als een taal, waarin die leerling het makkelijkst communiceert.

MI is daarmee bruikbaar bij alle vakken. Wanneer muziek, beweging, afbeeldingen, interactie en zelfonderzoek onderdeel uitmaken van de lessen, zullen meer leerlingen betrokken zijn, meer plezier hebben in leren en ook meer respect krijgen voor elkaars kwaliteiten. Ze zijn ontvankelijker voor de leerstof.

In het schema op de volgende pagina staan de acht intelligenties geclusterd in duo's. De duo's corresponderen globaal met vakgebieden:

- de centrale vakken in het Nederlandse onderwijs (talen en exacte vakken)
- de traditionele kunstvakken (tekenen, handvaardigheid en muziek)
- de persoonsgerichte aspecten zoals sociale en communicatieve vaardigheden
- vakken met een fysieke invalshoek, het eigen fysiek of de fysieke omgeving.

Om meervoudige intelligentie toe te passen in de praktijk, hoeft niet gelijk het hele onderwijs op de schop. Door het gebruik van bepaalde werkvormen en een didactische structuur, kun je al tegemoet komen aan verschillen tussen leerlingen. Je kunt leerlingen aanspreken op een manier die aansluit bij hun voorkeuren en kwaliteiten, en hen tegelijkertijd ook mindere intelligenties laten ontwikkelen. Een zeer ontwikkelde intelligentie kan aanleiding zijn tot verdere specialisatie om een talent tot zeer hoog niveau te ontwikkelen (kunstklas). ***Het concept van de meervoudige intelligentie is heel bruikbaar voor een cultuurschool waar de stimuli centraal staan. Stimuli als theater- en dansvoorstellingen, erfgoed, tentoonstellingen en concerten vormen het uitgangspunt voor het onderwijs.*** Hierdoor worden meerdere verschillende intelligenties aangesproken. Wanneer ook bij het onderzoek naar en de verwerking van de thema's ruimte bestaat voor het inzetten van die verschillende kwaliteiten, zal een optimaal beroep worden gedaan op de betrokkenheid van leerlingen.

Niet alleen in het onderwijs kan kennis van de verschillende intelligenties tot goede resultaten leiden. In het functioneren buiten school, in de samenleving, werken alle intelligenties samen bij het communiceren, vaardigheden ontwikkelen, kennis verzamelen, problemen oplossen, samenwerken en beslissingen nemen.

Uit: Cultuur Centraal, SLO, maart 2004

Nadruk door Reinier Gruijters

BIJLAGE 2

Overzicht CGO-modulen Amadeus Lyceum 2009-2010

| 2009-2010 | Leerjaar | Leerjaar | Leerjaar | Leerjaar | Tweede Fase | |
|-----------|-----------------|-----------------|-------------------|-----------|-------------|------------|
| | 1 | 2 | 3-4TL | 3HV | 4HV | 5V |
| Periode 1 | Zelfportret | | | | | |
| Periode 2 | Weet wat je eet | | VOC | VOC | Jodendom | Water |
| Periode 3 | Exhibits | Kerstmis | Laatste Avondmaal | | | |
| Periode 4 | Cinema | Cinema | Cinema | Cinema | Cinema | Cinema |
| Periode 5 | Romeinen | Mens en Machine | | Antwerpen | Londen | Modernisme |
| Periode 6 | Grease | Rap4Rights | | Slavernij | | |

Informatie over de verschillende CGO-modulen te verkrijgen bij de onderwijsarchitecten van de betreffende teams:

Leerjaar 1: Tom Schrier

Leerjaar 2: Randy Konijnenberg

Leerjaar 34tl: Peter Kolkman

Leerjaar 3hv: Bram Wanrooij

Tweede Fase: Jan Wannink

BIJLAGE 3

planning en ambities, zoals beschreven in het CBP

| Onderwerp | Verantwoordelijken | Wat | wanneer |
|------------------------------------|---|---|--|
| Leergebied Kunst en Cultuur | Experts Kunst en Cultuur | Ambities formuleren tav niveau leerlingen | 2010 |
| | Experts muziek | Activiteit voor elk leerjaar organiseren | 2009-2012 |
| | Experts beeldend | Elk leerjaar op museumbezoek | 2010-2011 |
| | Experts beeldend en CKV | Elk jaar op bezoeken van museum moderne kunst met examenleerlingen Beeldend | Vanaf 2010 |
| | Experts K&C | Doorlopende leerlijn onderzoeken | Examenklassen : 2010 Overige klassen 2011 |
| Mediawijsheid | Onderwijsarchitecten | Visie op Mediawijsheid ontwikkelen | 2010-2011 |
| | Ucee Station, teams diverse leerjaren | Proeflessen mediawijsheid | 2009 (Ij2) 2010 (ander leerjaar) |
| | Kunstuitleen, team 2 ^{de} fase | Gastlessen nieuwe media | 2010-2011 |
| Portfolio | Mentoren, experts K&C | Verslagen culturele activiteiten opnemen in portfolio | Ij1 en 2: 2010-2011, andere leerjaren volgen |
| Schoolkrant | Communicatoren | Schoolkrant opzetten | Drie edities in 2010, vanaf 2010-2011 4 of 5 edities |
| Cultuurkaart | Budgethouders | Budget volledig en evenredig over de kunstdisciplines besteden | Vanaf 2010 |
| CGO | Onderwijsarchitect en | CGO-modulen evalueren | Ieder jaar |

| | | | |
|---|--|--|--|
| | uitvoerenden | | |
| | Onderwijsarchitecten en experts Kunst en cultuur | Rol van de kunstvakken in CGO-modulen formuleren | 2010-2011 |
| Vredenburg | Cultuurcoördinator, experts | Creatief Partnerschap ontwikkelen | 2009-2011 |
| Dox | Cultuurcoördinator, experts | Creatief Partnerschap ontwikkelen | 2009-2011 |
| Kunstuitleen | Cultuurcoördinator, experts | Creatief Partnerschap ontwikkelen | 2009-2011 |
| | Cultuurcoördinator, experts Beeldend | Artist in Residence | 2010-2011 |
| ROC MN | Cultuurcoördinator, experts K&C, | Stagemogelijkheden Sound & Vision onderzoeken | 2009-2010: bezoek en minstens één project in theaterzaal |
| | Cultuurcoördinator, experts K&C, decaan | Doorlopende leerlijn VMBO- MBO | 2010-2011: LOB, leerlingen bezoeken de opleiding |
| Hogeschool voor de Kunsten Utrecht | Cultuurcoördinator, experts K&C | Stagemogelijkheden uitbreiden | 2010 |
| | Experts drama | Studenten inzetten bij dramaproducties leerlingen | 2010 |
| | Experts K&C | Uitwisseling studenten – leerlingen | 2010-2011 |
| | Cultuurcoördinator, experts K&C, decaan | Doorlopende leerlijn HAVO/VWO-HBO | 2010-2011: LOB, leerlingen bezoeken de opleiding |
| Maat- schappelijke stage | Leerjaar twee en 2 ^{de} fase | Stage met culturele inslag ontwikkelen | 2011-2012 |
| Zingende toren | Experts Muziek, | Ieder jaar leerlingconcert | 2010 |

| | | | |
|--|--------------------------------------|--|-----------|
| | onderwijsarchitecten | | |
| Plankenkoorts | Cultuurcoördinator, UCK | leder jaar presentatie en voorronde in theaterzaal | 2010 |
| Theater-werkplaats Vleuterweide | Onderwijsarchitecten, experts K&C | Publieksvoorstelling leerlingen | 2010-2011 |
| Brede School | Rector | | 2011-2012 |